

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ліцею
_____ Руслан ПАШКО

Посадова інструкція асистента вчителя

I. Загальні положення

1. Асистент учителя повинен мати вищу педагогічну освіту та пройти курсову підготовку щодо роботи в умовах інклюзії.
2. Асистент учителя безпосередньо підпорядковується заступнику директора з навчальної роботи, працює у співпраці з учителями інклюзивного класу.
3. У своїй діяльності асистент учителя керується Конституцією та Законами України, указами Президента України, рішеннями Кабінету Міністрів України, органів управління освітою всіх рівнів з питань освіти й виховання учнів, запровадження інклюзивної освіти, правилами та нормами охорони праці, санітарно-технічним, техніки безпеки і пожежної безпеки, а також Статутом і локальними правовими актами школи (зокрема, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, наказами, розпорядженнями директора, цією посадовою інструкцією), трудовим договором (контрактом).
4. Асистент учителя дотримується конвенції ООН про права дитини.

II. Функції:

1. Організаційна:

- допомагає в організації освітнього процесу в класі з інклюзивним навчанням;
- надає допомогу учню з особливими освітніми потребами в організації робочого місця;
- проводить спостереження за дитиною з метою вивчення її індивідуальних особливостей, схильностей, інтересів та потреб;
- допомагає концентрувати увагу, сприяє формуванню саморегуляції та самоконтролю учня;
- співпрацює з фахівцями, які безпосередньо працюють з дитиною з особливими освітніми потребами та беруть участь у розробленні індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану;
- забезпечує разом з іншими працівниками здорові та безпечні умови навчання, виховання і праці;
- веде педагогічну документацію.

2. Навчально-розвивальна:

- співпрацюючи з учителями класу, надає освітні послуги, спрямовані на задоволення освітніх потреб учнів;
- здійснює соціально-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами, дбає про професійне самовизначення та соціальну адаптацію учня;

- сприяє розвитку дитини з особливими освітніми потребами, поліпшенню його психоемоційного стану;
- стимулює розвиток соціальної активності дитини, сприяє виявленню та розкриттю його здібностей, талантів, обдарувань шляхом його участі у науковій, технічній, художній творчості;
- створює навчально-виховні ситуації оптимізму та впевненості у своїх силах і майбутньому.

3. Діагностична:

- разом із групою фахівців, які розробляють індивідуальну програму розвитку, вивчає особливості діяльності й розвитку дитини з особливими освітніми потребами, оцінює навчальні досягнення учня;
- оцінює виконання індивідуальної програми розвитку, вивчає та аналізує динаміку розвитку учня.

4. Прогностична: на основі вивчення актуального та потенційного розвитку дитини бере участь у розробленні індивідуальної програми розвитку.

5. Консультативна:

- постійно спілкується з батьками, надаючи їм необхідну консультативну допомогу;
- інформує вчителів класу та батьків про досягнення учня.

Дотримується педагогічної етики, поважає гідність особистості дитини, захищає її від будь-яких форм фізичного або психічного насильства. Постійно підвищує свій професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру.

III. Повинен знати:

- основи законодавства України про освіту, соціальний захист дітей;
- міжнародні документи про права людини й дитини;
- державні стандарти освіти;
- нормативні документи з питань навчання та виховання;
- сучасні досягнення науки і практики у галузі педагогіки;
- психолого-педагогічні дисципліни;
- особливості розвитку дітей з особливими освітніми потребами різного віку;
- ефективні методи, форми та прийоми роботи з дітьми, застосовуючи індивідуальний та диференційований підхід;
- рівні адаптації навчального та фізичного навантаження;
- методи використання сучасних технічних засобів та обладнання;
- основи роботи з громадськістю та сім'єю;
- етичні норми і правила організації навчання та виховання дітей; норми та правила ведення педагогічної документації.

IV. Повинен уміти:

- застосовувати професійні знання в практичній діяльності, здійснювати педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання;
- разом із іншими фахівцями складати й реалізовувати індивідуальну програму розвитку дитини;
- вести спостереження та аналізувати динаміку розвитку учня;
- налагоджувати міжособистісні стосунки між усіма суб'єктами навчально-виховної діяльності;
- займатись посередницькою діяльністю у сфері виховання та соціальної допомоги.

V. Відповідальність

1. У визначеному законодавством України порядку несе відповідальність за:
  - реалізацію не в повному обсязі навчальних програм відповідно до затвердженого календарно-тематичного планування та розкладу корекційно-розвивальних занять;
  - збереження життя та здоров'я учня з особливими освітніми потребами під час його перебування у школі;
  - дотримання прав і свобод учня.
2. За невиконання чи неналежне виконання без поважних причин Статуту і Правил внутрішнього розпорядку школи, розпоряджень директора та інших локальних нормативних актів, посадових обов'язків, встановлених цією Інструкцією, асистент учителя несе відповідальність у порядку, визначеному трудовим законодавством.
3. За застосування, зокрема, одноразово, методів виховання, пов'язаних з фізичним і/чи психічним насиллям над особистістю учня, а також скоєння іншого аморального вчинку асистент учителя може бути звільнений з посади відповідно до трудового законодавства і Закону України «Про освіту».
4. За збитки, завдані школі чи учасникам навчально-виховного процесу у процесі виконання (невиконання) своїх посадових обов'язків, асистент учителя несе матеріальну відповідальність у порядку і в межах, визначених трудовим законодавством.

VI. Взаємини

Асистент учителя:

1. Працює у режимі виконання встановленого йому навчального навантаження відповідно до розкладу навчальних та корекційно-розвивальних занять, бере участь в обов'язкових планових загальношкільних заходах; під керівництвом учителя, у класі якого працює, планує діяльність, визначену його посадовими обов'язками.
2. За відсутності учня з основними освітніми потребами, за яким закріплений асистент учителя, може залучатися адміністрацією школи до психолого-

педагогічного супроводу інших учнів класу, де працює асистент, або учнів з особливими освітніми потребами інших класів. За необхідності щороку учні, якими опікується асистент учителя, можуть змінюватися.

3. Під час канікул, які не збігаються з відпусткою, залучається адміністрацією школи до педагогічної, методичної чи організаційної діяльності в межах часу, який не перевищує навчальне навантаження до початку канікул.

4. Одержує від адміністрації ліцею матеріали нормативно-правового й організаційно-методичного характеру, ознайомлюється з відповідними документами.

5. Систематично обмінюється інформацією з питань інклюзивного навчання, які належать до його компетентності, з адміністрацією, вчителем, з яким співпрацює, практичним психологом, батьками дитини з особливими освітніми потребами, іншими учасниками освітнього процесу.

Директор ліцею

Руслан ПАШКО

Таблиця

обов'язків учителя, асистента вчителя

щодо діяльності, яку вони виконують разом

Обов'язки вчителя	Спільна робота вчителя й асистента вчителя	Обов'язки асистента вчителя
<p>Оцінювання</p> <p>Оцінити навчальні потреби на основі даних про клас та про учнів, зокрема, з ООП</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обговорити можливості учня з ООП, його сильні та слабкі сторони. • Відвідувати зустрічі зі складання ІНП, ІПР 	<p>Вести спостереження за особливостями психофізичного розвитку учня з ООП. Відвідувати зустрічі зі складання ІНП, ІПР</p>
<p>Розробка програми</p> <p>Розробити програму навчання на основі робочого плану та індивідуальних освітніх потреб учня, розглянути альтернативи</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обговорити бажані результати для учня. • Обговорити освітні, поведінкові та емоційні завдання. • Участь у розробці ІНП, ІПР учня з ООП 	<ul style="list-style-type: none"> • Підготувати індивідуальний навчальний план (ІНП), індивідуальну програму розвитку (ІПР). • Оновлювати інформацію про учнів та ІНП, ІПР
<p>Планування</p> <ul style="list-style-type: none"> • Спланувати роботу на уроці та дібрати ресурси. • Обрати належний вид роботи згідно з ІНП. • Визначити пріоритети 	<p>Обговорити підготовку матеріалу та зміну навчального плану з огляду на потреби учня</p>	<p>Допомогти у доборі та складанні матеріалів, у розробці візуальних засобів, надати іншу допомогу вчителю</p>
<p>Спостереження</p> <p>¹ • Розробити чітку систему організації навчально-виховного процесу в інклюзивному класі та очікувань щодо навчальних можливостей учня з ООП. • Працювати відповідно до розробленої системи</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Регулярно зустрічатися, щоб обговорити досягнення учня з ООП. • Обговорити реальний етап навчальних досягнень учня з ООП, його відповідність очікуванням, виконання ІНП, ІПР 	<ul style="list-style-type: none"> • Працювати відповідно до системи організації навчально-виховного процесу в інклюзивному класі, правил поведінки та очікувань можливостей учнів з ООП, його ІНП. • Документувати і звітувати вчителю (за потреби)

<p>Навчання</p> <ul style="list-style-type: none"> • Виконувати план уроку, проводити ; навчання згідно з цим планом. • Спостерігати за процесом навчання, за потреби допомагати учням з ООП. • Залучати учнів з ООП до виконання окремих видів діяльності спільно з класом. • Моделювати навчальні методи й належну мову. • Надати асистентам ресурси 	<ul style="list-style-type: none"> • Чітко висловити результати і обмінятися досвідом. • Обговорити конкретні стратегії, діяльність і результати, виконання завдань ІНП. • Обговорити розташування робочого місця. • Обговорити необхідність гнучкого розкладу відвідування уроків учнями з ООП 	<ul style="list-style-type: none"> • Додатково пояснювати учням з ООП, адаптувати завдання, враховуючи можливості учня з ООП, коригувати їхню навчальну діяльність. • Спостерігати за діяльністю учнів. • Формувати і сприяти закріпленню конкретних умінь, навичок. • Сприяти розвитку зв'язного мовлення учнів з ООП (під керуванням учителя) • Вести спостереження, надавати вчителю об'єктивну інформацію щодо навчальної діяльності учнів з ООП
--	---	---

Примітка:

ООП — особливі освітні потреби;

ШП — індивідуальний навчальний план;

ІПР — індивідуальна програма розвитку.

План уроку, який виконує асистент учителя

Предмет / клас:

Дата:

—

Тема уроку:

Мета уроку:

Обладнання:

Хід уроку:

Домашнє завдання:

Учень (иця) з особливими освітніми потребами:

Індивідуальні завдання цього уроку:

Інклюзивні матеріали й методики:

Альтернативна методика оцінювання:

Рекомендації щодо діяльності вдома:
